

PREJETO
03. 06. 2019
ODVETNIŠKA PISARNA VLADIMIR BILIĆ d.o.o.
ROK: 6/6/2019

Ng 9/2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

SKLEP

Okrožno sodišče v Ljubljani je po sodnici Meliti Štefančič

v postopku predloga za imenovanje posebnega revizorja predlagatelja: **Robert Žnidar**,

ki ga zastopa Odvetniška pisarna Vladimir Bilić, Ljubljana in nasprotnega udeleženca: **LIVAR d. d., Ljubljanska cesta 43, Ivančna Gorica**, matična številka 550813000, ki ga zastopa odvetnik Andrej Kavčič, Ljubljana,

dne 30. 5. 2019

SKLENILO:

1. Na podlagi 318. člena ZGD-1 se imenuje poseben revizor zaradi preveritve vodenja posameznih poslov družbe Livar d. d., Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica, saj predlagatelj ocenjuje, da je prišlo do nepoštenosti in hujših kršitev zakona in statuta, pri čemer se posebnemu revizorju naroči preveritve vodenja vseh poslov v zadnjih petih letih s poudarkom na:

1. danih poroštvih za kredite, in sicer katerakoli poroštva, ki jih je družba dala komurkoli, vključujoč tudi, vendar ne omejeno na posle s povezanimi osebami, člani posloводства, z njimi povezanimi družbami, ter pregled ali so bila poroštva dana po načelu arms-length.

Še posebej naj se preverijo poroštva odobrena pridruženim družbam Jelšingrad Livar, a.d. Ul. Brače Podgornika 8, Banja Luka, Republika Srbska, Bosna in Hercegovina, v katerem ima družba manjšinski delež v višini 43,03% in Topola Livar, a.d. - v stečaju Pilota Zorana Tomiča 23, Topola Srbija, v katerem ima družba prav tako manjšinski, 14,04% delež lastništva.

2. vodenju postopka finančnega prestrukturiranja in refinanciranja tako pri družbi Livar d. d., kakor tudi v okviru obvladujoče družbe VIMPRO d. o. o., ki je 75% lastnica družbe in preuči, ali je posloводство družbe v okviru dogovarjanja o prestrukturiranju finančnega dolga ravnalo skrbno in gospodarno ter v tem smislu opravilo vse postopke, ki so bili potrebni (kot npr. pogovori z bankami upnicami in

pridobitev ponudb o refinanciranju dolga). Posebni revizor naj pri preveritvi vodenja poslov presodi posle z vidika ustreznosti odločitev in sicer tako s pravno formalnega vidika, kot tudi z vidika njihove ekonomske upravičenosti, primernosti dosežene obrestne mere in skrbnosti pri sklenitvi pogodbe o finančnem prestrukturiranju in realizaciji, vključno z razumevanjem sprejetih odločitev s strani Upravnega odbora družbe LIVAR, d. d. ter obvladujoče družbe.

3. stroških intelektualnih in osebnih storitev, ki jih je naročil ali plačal Livar. Posebni revizor naj pri preveritvi vodenja teh poslov še posebej preveri vse posle v družbah, ki so v kapitalski strukturi Livarja d. d. sklenjene s povezanimi osebami in osebami, (kot primer RPFS d. o. o. Klunova ulica 11, 1000 Ljubljana, MŠ: 3595161000), ki so z njimi v sorodstvenem razmerju ali svaštvu v ravni vrsti do tretjega kolena, in sicer zlasti z vidika ustreznosti postopkov za sklenitev teh poslov, ustreznosti cen naročenih storitev in blaga, smotnostjo naročenih storitev in blaga, ekonomske upravičenosti, primernosti cen in skrbnosti pri njihovi sklenitvi in realizaciji, vključno z razumevanjem sprejetih odločitev s strani Upravnega odbora družbe.

4. pregledu vseh stroškov z agencijami za posredovanje delovne sile s katerimi je posloval Livar d. d., še posebej ELRAZ d. o. o., Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana, MŠ: 6165966000 ter SALMES d. o. o., Kotnikova 5, Ljubljana, MŠ: 2353369000.

Posebni revizor naj pri pregledu poslovanja z agencijami za posredovanje delovne sile upošteva ustreznost odločitev in sicer tako s pravno formalnega vidika, kot tudi z vidika ekonomske upravičenosti sklenjenih poslov, primernosti dosežene cene in skrbnost pri sklenitvi in izvedbi pogodbe.

Za posebnega revizorja se imenuje družba **Ernst & Young Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o.**, Dunajska cesta 111, 1000 Ljubljana, pri čemer strošek posebne revizije ne sme presežati 100.000 EUR, plačljivo v 10 mesečnih obrokih.

2. Poslovodstvo družbe LIVAR, d. o. o. mora nemudoma po izdaji tega sklepa posebnemu revizorju omogočiti, da pregleda poslovne knjige in dokumentacijo družbe, kakor tudi premoženjske predmete, še zlasti blagajno družbe, zaloge, blago ter preostalo premoženje družbe, na zahtevo posebnega revizorja pa mu mora dati oziroma posredovati tudi vsa pojasnila in dokazila, potrebna za skrben pregled. Posebnemu revizorju mora v okviru običajnega poslovnega časa omogočiti dostop do poslovnih prostorov ter mu dati na razpolago ustrezne prostore in opremo za delo, med drugim tudi pripomočke, potrebne za branje računalniško obdelane dokumentacije in, če je potrebno, zagotoviti berljive trajne izpise v potrebnem številu kopij. Enake dolžnosti do posebnega revizorja imajo tudi vse z nasprotnim udeležencem povezane družbe: VIMPRO d. o. o., JELŠINGRAD LIVAR a.d., TOPOLA LIVAR a.d.. Posebni revizor bo o obsegu opravljene posebne revizije izdelal pisno poročilo v roku 4 mesecev ter ga bo nemudoma posredoval sodišču, poslovodstvo družbe LIVAR, d. o. o. in predlagatelju. Posebni revizor ima pravico do povrnitve stroškov in plačila za svoje delo, ki jih v celoti krije nasprotni udeleženec.

3. Nasprotni udeleženec je dolžan založiti predujem za kritje stroškov posebne revizije v višini 100.000 EUR, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih, pri čemer prvi obrok zapade v plačilo 15 dni od izdaje tega sklepa, vsak nadaljnji obrok pa v enakomernem mesečnem zaporedju. V primeru zamude se predujem izterja po uradni dolžnosti.

4. Nasprotni udeleženec je dolžan v roku 15 dni od izdaje tega sklepa povrniti predlagatelju njegove

stroške postopka v višini 3.082,80 EUR, v primeru zamude skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od 16. dne od izdaje tega sklepa dalje do plačila.

5. Pritožba ne zadrži izvršbe.

OBRAZLOŽITEV:

1. Predlagatelj je navedel, da je imetnik 743.170 delnic v nasprotnem udeležencu, kar predstavlja 12,24 % osnovnega kapitala nasprotnega udeleženca. S tem je izkazana aktivna legitimacija predlagatelja za vložitev predloga za imenovanje posebnega revizorja v skladu z 2. odstavkom 318. člena ZGD-1.
2. Dne 18. 2. 2019 je potekala seja skupščine nasprotnega udeleženca, ki jo je sklical upravni odbor nasprotnega udeleženca. Skupščine se je udeležil tudi predlagatelj osebno. Predlagatelj je pod točko 6. dnevnega reda podal predlog za imenovanje posebnega revizorja, skupščina pa je njegov predlog zavrnila, kar je razvidno iz notarskega zapisnika seje skupščine z dne 18. 2. 2019, opravilna številka SV 126/2019. Zato predlagatelj kot kvalificiran delničar nasprotnega udeleženca predlaga, da naslovno sodišče na njegov predlog imenuje posebnega revizorja v skladu z določbo 2. odstavka 318. člena ZGD-1. Skupščina je pod točko 6. dnevnega reda glasovala tudi o nasprotnem predlogu večinskega delničarja in ga je sprejela, vendar pa sprejet nasprotni predlog po vsebini ni enak kot zavrnjen predlagateljev predlog.
3. Predlagatelj meni, da obstajajo vzroki za domnevo iz 2. odstavka 318. člena ZGD-1 in celo utemeljen sum, da je prišlo pri vodenju posameznih poslov nasprotnega udeleženca do nepoštenosti in hujših kršitev zakona in statuta, posledično pa je bila za delničarje nasprotnega udeleženca ustvarjena manjša vrednost, kot bi bila sicer.

Poroštva

4. Obstajajo vzroki za domnevo, da je nasprotni udeleženec mimo zakonskih pravil o tržnem poslovanju in ustvarjanju lastnega dobička ter z opustitvijo dolžne skrbnosti vestnega in poštenega gospodarstvenika dal poroštva za kredite povezanim osebam, članom posloводства in z njim povezanim družbam, tega pa ni ustrezno razkril v svojih računovodskih izkazih. Sporna so predvsem poroštva, ki jih je dal nasprotni udeleženec za poplačilo kreditov povezanimi družbama JELŠINGRAD LIVAR a.d., Banja Luka, Republika Srbska, Bosna in Hercegovina, v kateri ima nasprotni udeleženec 43,03% delež lastništva. Druga povezana družba pa je družba TOPOLA LIVAR a.d. - v stečaju, Topola, Srbija, v kateri ima nasprotni udeleženec 14,04% delež lastništva. Rezervacije za navedeno poroštvo se namreč iz leta v leto povečujejo zaradi ugotovljene visoke stopnje verjetnosti, da bo moral nasprotni udeleženec kot porok pokriti obveznosti v imenu glavnega dolžnika (povezane družbe). Navedeno priznava tudi nasprotni udeleženec sam. Kot posledica nekritičnega in negospodarnega dajanja poroštev, je nasprotni udeleženec že moral poplačati dolgove glavnega dolžnika iz lastnih sredstev tako v letu 2016, kot tudi v letu 2017, kar je razvidno iz letnih poročil za obe leti. V zvezi s tem sicer nasprotni udeleženec vodi regresne zahtevke do glavnih dolžnikov, vendar pa je njihova izterljivost zelo vprašljiva zaradi slabega stanja obeh povezanih družb, kar priznava tudi sam nasprotni udeleženec (letno poročilo za 2017 in odgovori na vprašanja delničarja z dne 17. 7. 2017). S tem je izkazan utemeljen sum, da je prišlo do oškodovanja nasprotnega udeleženca, saj ta ustvarja manj dobička, kot bi ga lahko. Nasprotni udeleženec pred letom 2016 teh poroštev in njihovih ekonomskih učinkov v svojih letnih poročilih sploh ni razkril, pač pa so

bila prvič razkrita šele v letu 2016. Posebni revizor naj zato preveri ekonomsko upravičenost danih poroštev, predvsem zakaj so bila navedenim povezanim družbam dana poroštva, pod kakšnimi pogoji ter v kakšnih okoliščinah in kakšne so dejanske obveznosti iz naslova prejetih kreditov družb *JELŠINGRAD, LIVAR a.d. in TOPOLA LIVAR a.d. - v stečaju ter v zvezi s tem danimi poroštvi.*

5. Stroški finančnega prestrukturiranja in financiranja

6. Obstajajo tudi vzroki za domnevo, da so člani organov vodenja nasprotnega udeleženca vodili postopek finančnega prestrukturiranja in financiranja mimo zakonskega standarda vestnega in poštenega gospodarstvenika, posledično pa nasprotni udeleženec zato ustvari manj dobička. Še posebej to izhaja iz višine obrestne mere, ki jo je nasprotni udeleženec dogovoril in je očitno družbi v škodo. Nasprotni udeleženec je namreč v septembru leta 2015, po pogajanjih z bankami podpisal pogodbo o prestrukturiranju finančnega dolga. Po lastnih navedbah naj bi z navedenim uspel znižati obrestne mere na 4 % plus EURIBOR in normalizirati odplačevanje glavnice (tako letno poročilo za leto 2015 in odgovori na vprašanja delničarja z dne 17. 7. 2017).
7. Vendar pa predlagatelj ugotavlja, da so obrestne mere v primerljivih družbah mnogo nižje in se gibljejo med 0,5 do 2,8 % obrestne mere, nasprotnega udeleženca pa dejansko bremeni obrestna mera približno 5,2 %. Predlagatelj je pridobil informacijo pri bankah, da poslovodstvo nasprotnega udeleženca ni primerno sodelovalo pri pridobivanju ponudb s strani bank, niti ni želelo razkriti nekaterih podatkov, ki so jih banke zahtevale po zakonu in jih obvladujoča družba VIMPRO d. o. o. ni želela razkrivati. S tem je podan sum, da je zaradi negospodarnega vodenja poslov prestrukturiranja finančnega dolga, prišlo do oškodovanja nasprotnega udeleženca, saj je le ta zdaj zavezan plačevati neobičajno višjo obrestno mero kot bi jo sicer.
8. Zato naj posebni revizor preveri vse posle, ki so vezani na sklenitev pogodbe o finančnem prestrukturiranju tako pri nasprotnem udeležencu, kakor tudi v okviru obvladujoče družbe VIMPRO d. o. o., ki je 75 % lastnica nasprotnega udeleženca. Preuči naj, ali je poslovodstvo nasprotnega udeleženca v okviru dogovarjanja o prestrukturiranju finančnega dolga, ravnalo skrbno in gospodarno ter v tem smislu opravilo vse postopke, ki so bili potrebni (kot na primer pogovori z bankami, upnicami in pridobitev ponudb o refinanciranju dolga). Posebni revizor naj preveri posle z vidika ustreznosti odločitev in glede primernosti dosežene obrestne mere ter skrbnosti pri sklenitvi pogodbe o finančnem prestrukturiranju.

Stroški intelektualnih in osebnih storitev

9. Obstajajo vzroki za domnevo, da so člani organov vodenja nasprotnega udeleženca mimo zakonskega standarda vestnega in poštenega gospodarstvenika ter mimo pravil o prejemkih članov organov vodenja, sklepali posle s povezanimi osebami v lastno korist, posledično pa je nasprotni udeleženec ustvaril manj dobička, kot bi ga sicer. Ob primerjavi letnih poročil za leto 2015 in 2016 je očitno, da so se stroški intelektualnih in osebnih storitev izjemno povečali v letu 2016, pri čemer v obeh letih največji delež teh stroškov predstavlja plačilo svetovalnih storitev družbi RPFŠ d. o. o., ki je v 100 % lasti predsednika upravnega odbora nasprotnega udeleženca. Storitve naj bi se nanašale predvsem na storitve business inteligence in aktivnosti konsolidacije kapitalske strukture, pri tem pa ni jasno, v čem naj bi se te storitve razlikovale od zadolžitev, ki jih je dolžan predsednik upravnega odbora zagotavljati nasprotnemu udeležencu že na podlagi svoje individualne pogodbe o zaposlitvi in na podlagi svojega statusa kot člana

organa vodenja. Posebni revizor naj za to preveri vse posle v družbah, ki so v kapitalski strukturi nasprotnega udeleženca sklenjene s povezanimi osebami in osebami, ki so z njim v sorodstvenem razmerju ali v svaštvu v ravni vrsti do tretjega kolena, zlasti iz vidika ustreznosti postopkov za sklenitev teh poslov, ustreznosti cen naročenih storitev in blaga, smotrnosti naročenih storitev in blaga, ekonomske upravičenosti in skrbnosti pri njihovi sklenitvi in realizaciji.

Stroški agencij za posredovanje delovne sile

10. Obstajajo vzroki za domnevo, da nasprotni udeleženec pri najemu zunanje delovne sile ravna negospodarno in neupravičeno odstopa od pridobitnega poslovanja v lastno škodo in v korist agencij za posredovanje delovne sile, posledično pa nasprotni udeleženec ustvari manj dobička, kot bi ga sicer. Ob primerjavi letnih poročil za leto 2016 in 2017 je očitno, da so stroški agencij za posredovanje delovne sile bistveno porasli, iz 2.090.805,00 EUR na 3.003.744,00 EUR. Predlagatelj upravičeno dvomi v ekonomsko ustreznost in upravičenost zaračunanih stroškov, kajti večino delovne sile posredujeta dve povezani agenciji, registrirani na istem naslovu Kotnikova 5, Ljubljana, ki sta skoraj v popolnosti (več kot 80 %) ekonomsko odvisno od poslovanja z nasprotnim udeležencem. Gre za družbi ELRAZ d. o. o. in SALMES d. o. o.. Ti podatki so bili predlagatelju razkriti dne 26. 6. 2018, ko je predlagatelj izkoristil pravico do informacij na sedežu nasprotnega udeleženca, vendar pa mu je nasprotni udeleženec omogočil zgolj vpogled, ni pa dobil fotokopiranja teh podatkov, zato predlagatelj ne razpolaga z dokazi o teh podatkih in naj jih skladno z edicijsko dolžnostjo predloži nasprotni udeleženec. Da sta družbi zagotovo sodelovali pa izkazuje eden od zaposlitvenih oglasov. Obe agenciji sta v primerjavi z letom 2015 zaračunali skoraj trikratnik opravljenih storitev, lastništvo in vodstvo obeh družb pa je povezano. Posebni revizor naj zato preveri ustreznost odločitev v zvezi z omenjenimi posli, njihovo ekonomsko upravičenost, primernost dosežene cene in skrbnost pri sklenitvi in izvedbi pogodbe.
11. Predlagatelj je tako izkazal, da obstajajo vzroki za domnevo, da je prišlo po vodenju citiranih poslov nasprotnega udeleženca do nepoštenosti ter hujših kršitev zakona in statuta. Dovolj je ugotovitev vzrokov za domnevo in ne utemeljen sum. V posledici tovrstnih kršitev pa so lahko oškodovani tako nasprotni udeleženec, kot tudi njegovi delničarji. Nasprotni udeleženec je oškodovan, ker zaradi škodljivih poslov ustvarja manj dobička, za delničarja pa se škoda kaže v tem, da je vrednost nasprotnega udeleženca manjša, dobiček pa je manjši ker se izčrpava na zgoraj opisane načine in preliva k citiranim povezanim osebami.
12. V skladu s 6. odstavkom 318. člena ZGD-1 naloži sodišče nasprotnemu udeležencu, da založi predujem za kritje stroškov posebne revizije. Predlagatelj predlaga, da sodišče določi predujem v višini 100.000,00 EUR, kar lahko nasprotni udeleženec založi z obročnimi vplačili.
13. Nasprotni udeleženec je odgovoril na predlog za imenovanje posebnega revizorja in navedel, da mora v skladu s 318. členom ZGD-1 predlagatelj ostati imetnik delnic do odločbe o predlogu ter da mora izkazati, da je bil imetnik vsaj tri mesece pred dnem zasedanja skupščine, ki je zavrnila njegov predlog. Prvi od pogojev se izpolnjuje tekom postopka, drugega pa bi moral izkazati predlagatelj. Predlagatelj v zvezi s tem, da je bil lastnik delnic vsaj tri mesece pred dnem zasedanja skupščine, ni podal ne trditev in ne dokazov, zato je potrebno predlog zavreči oziroma zavrniti.
14. Tudi sicer ni razlogov za vodenje predmetnega postopka. Iz notarskega zapisnika skupščine z dne 18. 2.

2019 izhaja, da je bil imenovan posebni revizor, zato bi lahko predlagatelj s predlogom uspel le, če do postavitve posebnega revizorja ne bi prišlo. Predlagatelj svojih pravic ne utemeljuje na podlagi 4. odstavka 318. člena ZGD-1, naj sodišče postavi drugega posebnega revizorja, saj predlaga postavitev istega posebnega revizorja družbo Erst & Young revizija, kot je bil imenovan že na skupščini.

15. Predlagatelj navaja, da obstaja domneva, da je prišlo pri vodenju posameznih poslov nasprotnega udeleženca do nepoštenosti in hujših kršitev zakona in statuta. Predlagatelj svojih navedb ni konkretiziral, ni točno opredelil za katere hujše kršitve zakona in statuta naj bi šlo, zato je potrebno njegov predlog zavrniti. Predlagatelj sicer podaja glede določenih okoliščin povsem konkretne navedbe, a vseeno ne pove v čem točno naj bi bila nepravilnost. Predlagatelj je bil z vsemi informacijami že seznanjen v okviru njegove pravice do obveščeniosti. Na 27. skupščini družbe LIVAR d. d. dne 21. 6. 2018 je namreč postavil vrsto vprašanj, na katera je prejel obsežne pisne odgovore. Odgovori oziroma pojasnila zajemajo vse, glede česar je podan obravnavani predlog. Ti podatki zato zadoščajo, da bi predlagatelj očitke o domnevanih nepravilnostih konkretiziral, česar pa ni storil.
16. Glede poroštev iz navedb nasprotnega udeleženca izhaja, da so mu vsi podatki očitno že znani in imenovanje posebnega revizorja ni potrebno. Nepravilnosti in nepoštenosti bi morale biti konkretizirane, da bi sodišče lahko vedelo, glede česa sploh opravlja presojo obstoja vzrokov za domnevo. Očitki predlagatelja gredo v smeri, da so bila poročila razkrita šele v letu 2016 in ne v smeri razkrivanja informacij o tem.
17. Glede finančnega prestrukturiranja in refinanciranja je bil na skupščini dne 18. 2. 2019 že imenovan posebni revizor, in to ista revizijska družba, kot jo predlaga predlagatelj. Za ugoditev predlogu v tem delu zato ni nobenega razloga. Iz listin, ki jih je predložil predlagatelj niso razvidne konkurenčne ponudbe bank in ni povezano z relevantnim obdobjem. Navedbe predlagatelja izhajajo iz predpostavke, da LIVAR d. d. posluje kot izredno uspešna družba, kar pa je v nasprotju z dejstvom, da je družba pred časom izvedla finančno prestrukturiranje. Izvedba tega je terjala soglasje več bank upnic in v kolikor bi držala navedba o tem, kako zlahka bi družba dobila ugodnejše pogoje, je jasno, da bi želela financiranje družbe prevzeti le ena od udeleženih bank, ki so bile z okoliščinami seznanjene, vendar pa do tega ni prišlo. Glede na to, da je do finančnega prestrukturiranja prišlo, to pa je možno le ob soglasju vseh bank, niso verjetne predlagateljeve navedbe, da poslovodstvo pri sprejemu in izvedbi prestrukturiranja ni sodelovalo ali razkrivalo informacij. V tem primeru banke ne bi dale soglasja k finančnemu prestrukturiranju. Pogodba o prestrukturiranju je bila podpisana v letu 2015, predlagatelj pa izhaja iz podatkov za leto 2017, kar ni primerljivo.
18. Glede stroškov intelektualnih in osebnih storitev so navedbe o domnevnih nepravilnostih na podlagi informacij, ki jih predlagatelj že ima, konkretizirane do te mere, da imenovanje posebnega revizorja v zvezi s tem ni potrebno. Predlagatelj je vse informacije prejel in bi zato moral domnevne nepravilnosti konkretizirati. Navedbe, da nasprotni udeleženec v letu 2015 ni pravilno razkrival stroškov do povezanih oseb, niso razumljive in zato ne morejo vzpostavljati vzroka za takšno domnevo.
19. Glede stroškov agencij za posredovanje delovne sile ni razumljivo, kaj konkretno naj bi predstavljalo nedopustno ravnanje oziroma hujšo kršitev zakona in statuta. Predlagatelj obstoj sodelovanja dokazuje z oglasom, ki išče delavce za delo v Livarni v Ljubljani, kjer pa nasprotni udeleženec nima livarne. Dokaz se tako ne more nanašati na predmetno zadevo.

20. Nasprotni udeleženec pojasnjuje, da je na območju Dolenjske zaradi drugih močnih in uspešnih delodajalcev, težko pridobiti ustrezno število usposobljenih delavcev. Zato je bila družba prisiljena razširiti krog iskanja izven Slovenije. Pri tem je sodelovala z zunanjimi agencijami, kar je običajno in ni prepovedano. Stroški najema delovne sile so se povečali zaradi povečanja števila najetih delavcev, dviga urne postavke in večjega obsega dela. Vse navedeno je bilo predlagatelju že pojasnjeno.
21. Predlagatelj je v nadaljevanju navedel, da je nesporni imetnik zadostnega števila delnic v nasprotnemu udeležencu, kar med strankama ni sporno. Glede časovnega imetništva delnic predlagatelj poudarja, da je imetnik delnic neprekinjeno že več let, kar je nasprotnemu udeležencu znano, saj je predlagatelj od leta 2015 dalje sodeloval na skupščinah družbe, kot je razvidno iz javno objavljenih zapisnikov skupščin za leto 2016, 2017 in 2018. Dodatno predlagatelj predlaga, da v ta namen nasprotni udeleženec predloži izpis iz delniške knjige na presečni dan 17. 11. 2018, kar je tri mesece pred dnem zasedanja skupščine. Do delniške knjige namreč predlagatelj nima dostopa.
22. Predlog predlagatelja je bil na skupščini dne 18. 2. 2019 pod točko šest dnevnega reda nesporno zavržen in s tem so podane vse zakonske predpostavke za predmetni predlog. Pri tem ni pomembno, da je skupščina pri isti točki dnevnega reda formalno sprejela drugačen predlog večinskega delničarja o imenovanju posebnega revizorja. Ta predlog ni istoveten predlagateljevemu predlogu. Zgolj zato, ker je bil predlagan isti posebni revizor, še ne pomeni da gre tudi po vsebini za istoveten predlog; namreč že po obsegu in opredeljenih posameznih poslih ne gre za isti predlog. Obseg posebne revizije v sprejetem predlogu sploh ni specificiran oziroma konkretiziran ter ga ni mogoče niti preveriti, niti iztožiti, poleg tega pa je bil predlagan s strani večinskega delničarja izključno z namenom izigravanja manjšinskih delničarjev, da se manjšinskim delničarjem onemogoči uresničitev njihove osnovne korporativne pravice, ne pa z namenom, da se dejansko preveri pravilnost in zakonitost posameznih poslov prestrukturiranja. Na izigravanje kaže tudi dejstvo, da se od seje skupščine do današnjega dne v zvezi s posebno revizijo ni nič zgodilo.
23. Tovrstnega izigravanja manjšinskih delničarjev se večinski delničar ne poslužuje prvič. Gre za zlorabo pravic z namenom, da se manjšinskim delničarjem onemogoči sodelovanje pri upravljanju lastne družbe in nadzor nad pravilnostjo in zakonitostjo vodenja poslov družbe. O ustavno zavarovanem položaju manjšinskih delničarjev je enotna tudi sodna praksa, ki pravicam manjšinskim delničarjev priznava ustavno varovani značaj pred izigravanjem večinskega delničarja (odločba Ustavnega sodišča RS opr. št. Up-872/10-15).
24. Predlagatelj je obsežno in konkretizirano ter substancirano podal navedbe v zvezi s kršitvami in vzroki za domnevo, nasprotni udeleženec pa jih le pavšalno prereka. Nasprotni udeleženec očitno enači pravico delničarja do obveščeniosti ter pravico do posebne revizije, čeprav gre za dve različni pravici z dvema različnima pravno zavarovanima dobrinama. Nasprotni udeleženec se ne more izogniti predlagani posebni reviziji s sklicevanje na to, da predlagatelju pravica do obveščeniosti ni bila krščena. Čeprav predlagatelj z določenimi informacijami že razpolaga, pa mu te brez strokovnega poročila posebnega revizorja, ne dajejo zadostne podlage za morebitno nadaljnje postopanje.
25. Glede poroštev je predlagatelj pojasnil in specificiral obstoj suma, da je bila ravno pri dajanju poroštev prekršena zakonska zapoved tržnega in gospodarskega postopanja po 3. členu in 1. odstavku 263. člena ZGD-1. Če bi nasprotni udeleženec te zakonske določbe spoštoval, povezanim osebam poroštev ne bi dal, ali pa bi jih dal pod pogoji ustreznega zavarovanja. Zaradi nekritično in negospodarno danih

poroštev je nasprotni udeleženec že utrpel škodo, saj je namesto povezanih oseb moral iz svojih sredstev poplačati obveznosti povezanih oseb, v zameno za to pa je prejel le neizterljivo regresno terjatev do nelikvidnih in premoženjsko nesposobnih povezanih oseb. Ali so bila poročta dejansko dana negospodarno pa bo ugotovil šele posebni revizor.

26. Glede vodenja postopka finančnega prestrukturiranja in refinanciranja je predlagatelj konkretiziral nepravilnosti, ki bi lahko vodile do oškodovanja nasprotnega udeleženca in njegovih delničarjev. Iz javno dostopnih podatkov izhaja, da nasprotni udeleženec sodi med 35 najuspešnejših slovenskih podjetij. Zaradi navedenega je poslovno običajno, da so takšne družbe upravičene do ugodnejših pogojev poslovanja z bankami, tako v letu 2015, ko se je nasprotni udeleženec dogovoril za sporno financiranje in si ni iz pogajal ustrezne obrestne mere, kot tudi v letu 2018, ko ni izkoristil možnosti kasnejšega reprograma, glede katerega je predlagatelj poizvedoval pri bankah ter jih posredoval vodstvu nasprotnega udeleženca.
27. Glede stroškov intelektualnih in osebnih storitev predlagatelj navaja, da ima le drobce podatkov, ki zbujejo sum v nepravilnost in nezakonitost nagrajevanja članov organov vodenja in nadzora, dejanske nepravilnosti in njihov realni obseg pa bo lahko ugotovil šele posebni revizor s svojim strokovnim znanjem. Dodatno predlagatelj opozarja še, da je opisano izplačevanje prejemkov tudi v nasprotju s sklepi skupščine, ki so bili sprejeti dne 21. 7. 2015 (tretja točka dnevnega reda).
28. Glede stroškov agencij za posredovanje delovne sile je predlagatelj izkazal personalno in lastniško povezanost obeh agencij ter njuno ekonomsko odvisnost od nasprotnega udeleženca. Izkazal je tudi nepojasnjeno večkratno povečanje realizacije z nasprotnim udeležencem, zaradi česar se poraja vprašanje, ali je takšno sodelovanje ekonomsko smiselno in upravičeno ali bi bilo iz vidika nasprotnega udeleženca bolj gospodarno, da bi takšne delavce zaposlil sam brez posrednika in sistem racionaliziral stroške poslovanja. Negospodarnost poslovanja pa predstavlja kršitev 3. člena ZGD-1.
29. Nasprotni udeleženec je navajal še, da bi predlagatelj moral procesne predpostavke izkazati že v predlogu in ne šele v nadaljnji vlogi, ki ni predvidena. Ob odsotnosti procesnih predpostavk bi moralo sodišče predlog zavreči. Odločba Ustavnega sodišča na katero se sklicuje predlagatelj izhaja iz povsem drugačnega dejanskega stanja, zato za predmetno zadevo ni uporabna, saj je predlagatelj kot delničar svojo pravico lahko uveljavljal in je bil posebni revizor tudi imenovan. Zaradi predmetnega sodnega postopka se je upočasnil potek zadev v zvezi z imenovanim posebnim revizorjem na skupščini.
30. Sodišče je v dokaznem postopku vpogledalo v dokazne listine predlagatelja (priloge od A1 do A 28), nasprotni udeleženec pa listinske dokumentacije ni predložil. Sodišče je zavrnilo dokazni predlog predlagatelja naj nasprotnemu udeležencu naloži posredovanje dokazil v skladu z 227. členom Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP), saj je odločilna dejstva ugotovilo iz priloženih listinskih dokazov, drugi dokazi pa niso bili predlagani.
31. **Nesporno** med strankama je, da je bil na skupščini družbe LIVAR d. d. dne 18. 2. 2019 zavrtnjen predlog delničarja Roberta Žnidarja za imenovanje posebnega revizorja, z nalogami kot so navedene v sodnem predlogu. Sprejet je bil nasprotni predlog delničarja VIMPRO d. o. o., v skladu s katerim naj revizor

preveri vodenje postopka finančnega prestrukturiranja in refinanciranja ter preuči ali je poslovodstvo družbe v okviru dogovarjanja o prestrukturiranju finančnega dolga ravnalo skrbno in gospodarno ter v tem smislu opravilo vse postopke, ki so bili potrebni. **Sporno** med strankama je ali so izpolnjeni zakonski pogoji iz drugega odstavka 318. člena ZGD-1 za sodno imenovanje posebnega revizorja.

32. Predlog je utemeljen.
33. Nasprotni udeleženec je ugovarjal, da predlagatelj ni izkazal procesnih predpostavk za vložitev predloga, saj ni izkazal, da je bil imetnik delnic vsaj tri mesece pred dnevom zasedanja skupščine, ki je zavrnila njegov predlog (tretji odstavek 318. člena ZGD-1). Ugovor nasprotnega udeleženca ni utemeljen. Predlagatelj je skupaj s predlogom v spis predložil e knjigo izdajatelja LIVAR d. d., Centralne klirinško depotne družbe d. d. na datum preseka stanja 14. 2. 2019 (priloga A3 v spisu). Iz navedene listine izhaja, da je bil predlagatelj delničar družbe LIVAR d. d. na dan 14. 2. 2019. V dokaz, da je bil predlagatelj delničar navedene družbe tudi pred tem datumom, je v spis predložila notarski zapisnik skupščine družbe LIVAR d. d. z dne 21. 6. 2018 iz vsebine katerega je razvidno, da je bil predlagatelj prisoten na skupščini kot delničar in je na tej skupščini tudi podal pisna vprašanja vodstvu družbe (priloga A18 v spisu). Priložen je še seznam prisotnih oz. zastopanih delničarjev na navedeni skupščini na dan 21. 6. 2018 (priloga A22 v spisu), iz katerega je razvidno, da je bil predlagatelj delničar družbe LIVAR tudi na ta dan. Predlagatelj tudi sicer zatrjuje, da je delničar družbe neprekinjeno že več let, najmanj pa od leta 2015 dalje. Nasprotni udeleženec teh navedb ni prekal, niti ni izkazal nasprotnega s predložitvijo knjige delničarjev, ki jo poseduje in k čemur ga je predlagatelj pozval. Sodišče zato zaključuje, da je predlagatelj dokazal, da je delničar družbe LIVAR d. d. in je bil njen delničar tudi tri mesece pred vložitvijo predloga, zato so izpolnjene procesne predpostavke za obravnavanje predloga.
34. Iz notarskega zapisnika skupščine delniške družbe LIVAR d. d., Ivančna Gorica, z dne 18. 2. 2019 (priloga A6 v spisu) je razvidno, da je predlagatelj predlagal sprejem sklepa za postavitve posebnega revizorja, ki naj bi pregledal v predlogu navedene posle nasprotnega udeleženca. Predlog je po vsebini identičen s predlogom, ki je obravnavan v predmetni zadevi. Predlog je bil na skupščini zavrjen, sprejet pa je bil nasprotni predlog večinskega delničarja VIMPRO d. o. o., da se imenuje posebni revizor za preveritev vodenja postopka finančnega prestrukturiranja in refinanciranja ter preučitev ali je poslovodstvo družbe v okviru dogovarjanja ravnalo skrbno in gospodarno ter v tem smislu opravilo vse postopke, ki so bili potrebni.
35. Sodišče najprej ugotavlja, da predlog delničarja VIMPRO d. o. o. ni identičen predlogu predlagatelja, niti v točki 2. predloga glede preveritve vodenja postopka finančnega prestrukturiranja in refinanciranja. Predlog predlagatelja je obširnejši in konkretnejši glede obsega posebne revizije, zato ni utemeljen ugovor nasprotnega udeleženca, da postavitve posebnega revizorja v tem delu ni potrebna, saj je bil posebni revizor postavljen na skupščini. Sodišče ugotavlja, da je obseg naloge na skupščini postavljenega revizorja, veliko ožji od predloga predlagatelja in ne vsebuje pregleda vsega, kar predlaga predlagatelj, tudi v 2. točki, kjer gre za preverjanje postopka vodenja finančnega prestrukturiranja in refinanciranja.
36. V nadaljevanju je sodišče presojalo ali je predlagatelj izkazal obstoj vzrokov za domnevo, da je prišlo pri vodenju postopkov in poslov do nepoštenosti ali hujših kršitev zakona ali statuta (drugi odstavek 318. člena ZGD-1). Pri tem sodišče poudarja, da je sodna praksa enotna, da zadošča že relativno nizka

stopnja dokaznega standarda, da neka kršitev obstaja. Gre za stopnjo dvoma kot zadnjo stopnjo materialne resnice, pri katerem so razlogi, ki so v prid obstoju določenega dejstva, v ravnovesju z razlogi v prid neobstoju tega dejstva. V nasprotnem primeru bi bilo delničarjem ali družbenikom, ki dvomijo v poslovanje družbe in predlagajo posebno revizijo, naloženo pretežno dokazno breme. Na opisan način je sodišče presojalo predlagateljev predlog.

37. Poroštva

38. Glede predlagane revizije v zvezi s poroštvi, ki jih je dal nasprotni udeleženec za poplačilo kreditov povezanima družbama JELŠINGRAD LIVAR a. d., Banja Luka in TOPOLA LIVAR a. d. - v stečaju, Topola, je predlagatelj izkazal dvom v gospodarnost odločitve nasprotnega udeleženca, saj je družba že morala odplačevati dolgove glavnih dolžnikov iz lastnih sredstev, edino zavarovanje pa so regresne terjatve do glavnih dolžnikov, ki so v slabem finančnem stanju, eden celo v stečaju. Podatki o danih poroštvih so bili razkriti šele v letu 2016, kar vse izkazuje obstoj domneve, da poslovodstvo ni ravnalo skrbno in gospodarno ali celo škodljivo za družbo. Predlagatelj želi z revizijo preveriti tudi druga poroštva, ki mu morebiti še niso bila razkrita, ali so bila dana po načelu arms-length. Ali je dvom upravičen, bo lahko pokazala revizija.

39. Vodenje postopka finančnega prestrukturiranja

40. Glede navedenega je predlagatelj konkretno pojasnil in predložil listinske dokaze, da bi se nasprotni udeleženec, po mnenju predlagatelja, lahko dogovoril za ugodnejšo obrestno mero. Od banke je pridobil informacijo, da poslovodstvo ni primerno sodelovalo in ni hotelo razkriti nekaterih podatkov, ki so jih banke zahtevale po zakonu, posledično pa družba ni dobila ugodnosti glede obrestne mere (priloge A11 in A12 v spisu). Ali je dvom upravičen, bo lahko pokazala posebna revizija.

41. Stroški intelektualnih in osebnih storitev

42. Predlagatelj je konkretno pojasnil dvom v višino stroškov pod navedeno postavko. Iz letnih poročil je razvidno, da se stroški povečujejo, plačujejo pa se pretežno družbi RPFS d. o. o., ki je v 100% lasti predsednika upravnega odbora nasprotnega udeleženca. Predlagatelj utemeljeno dvomi v potrebnost tako velikega obsega dodatnih stroškov, saj se te storitve prekrivajo s siceršnjimi zadolžitvami predsednika uprave, na podlagi njegove individualne pogodbe o zaposlitvi. Zaradi navedenega je predlagatelj v dvomu tudi glede poslovanja z drugimi povezanimi družbami in osebami, ki so s poslovodstvom v sorodstvenem razmerju. Ali je dvom upravičen, bo lahko pokazala posebna revizija.

43. Stroški agencij za posredovanje delovne sile

44. Iz letnih poročil za leto 2016 in 2017 izhaja, da so stroški za posredovanje delovne sile bistveno porasli. Predlagatelj dvomi ali so stroški upravičeni, saj večino delovne sile posredujejo dve personalno in lastniško povezani agenciji, ki sta ekonomsko odvisni od poslovanja z nasprotnim udeležencem. Predlagatelj dvomi, da je način pridobivanja delavcev preko agencij gospodaren, saj bi bilo bolj gospodarno, če bi nasprotni udeleženec delavce zaposlil sam, brez posrednika. S tem so izkazani vzroki za domnevo, da so posli z agencijama ELRAZ d. o. o. in SALMES d. o. o. škodljivi za družbo, ali je dvom upravičen, bo lahko pokazala posebna revizija.

45. Sodišče ugotavlja, da je z dvomom v gospodarno poslovanje v dobro družbe, v vseh primerih, izkazana kršitev 3. člena ZGD-1, s konkretnimi navedbami predlagatelja pa tudi dvom v nepoštenost poslovanja nasprotnega udeleženca. Zaradi navedenega je sodišče imenovalo posebnega revizorja, z nalogami, ki so razvidne iz izreka sklepa.
46. V skladu s 319. členom ZGD-1 mora poslovodstvo posebnemu revizorju omogočiti, da pregleda poslovne knjige in dokumentacijo družbe, kakor tudi premoženjske predmete, še zlasti blagajno družbe, zaloge, vrednostne papirje, blago ter preostalo premoženje družbe. Posebni revizor lahko zahteva od članov organov vodenja ali nadzora vsa pojasnila in dokazila, potrebna za skrben pregled postopkov. Posebni revizor ima pravice vse zgoraj navedene pravice tudi nasproti koncernsko povezani družbi, tako nasproti obvladujoči, kot tudi nasproti odvisni družbi. Zaradi navedenega je sodišče ugodilo tudi 2. točki predloga.
47. V skladu s 6. odstavkom člena ZGD-1, z odločbo o imenovanju posebnega revizorja naloži sodišče družbi, da založi predujem za kritje stroškov posebne revizije. Če družba predujma ne založi, ga sodišče izterja po uradni dolžnosti. Pritožba ne zadrži izvršbe. Sodišče je zato ugodilo tudi 3. točki izreka predloga, višino stroškov pa je določilo na podlagi izjave revizijske družbe ERNST & YOUNG d. o. o. Ljubljana, z dne 5. 3. 2019 in z dne 11. 3. 2019, ki je sporočila oceno stroškov za izvedbo posebne revizije ter podala tudi izjavo o neobstoju konflikta interesov.
48. Glede stroškov je sodišče odločilo v skladu s 35. členom v zvezi s 37. členom Zakona o nepravdnem postopku (v nadaljevanju ZNP). Predlagatelj je v celoti uspel s predlogom, zato je upravičen do povrnitve stroškov, ki so mu s tem nastali. Sodišče je predlagatelju priznalo stroške za sestavo predloga 2000 točk, za 1. pripravljalno vlogo 2000 točk, 2% materialnih stroškov, 22% DDV in takso za predlog v višini 150,00 EUR, vse v skupni višini 3.082,80 EUR. V primeru zamude s plačilom je nasprotni udeleženec dolžan plačati tudi zakonske zamudne obresti (Načelno pravno mnenje Vrhovnega sodišča RS).

PRAVNI POUK:

Zoper ta sklep je dopustna pritožba v roku 3 dni od prejema pisnega odpravka. Pritožbo je potrebno vložiti pri tem sodišču v dveh izvodih. O pritožbi bo odločalo Višje sodišče v Ljubljani. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa (52/II člen ZGD-1).

Ljubljana, 30. maj 2019

Sodnica:
Melita Štefancič

Ta prepis je soglasen z avtentičnim

podpisanim
sodnim prepisom: